

Az EU pénzügyei a jövőben

A saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoportot (HLGOR) 2014 februárjában hozták létre abból a célból, hogy átláthatóbb, egyszerűbb, igazságosabb és demokratikusan elszámoltathatóbb módokat találjanak az EU finanszírozására. A munkacsoport elnöke Mario Monti, korábbi olasz miniszterelnök és EU-biztos, tagjait pedig az Európai Parlament, a Tanács és az Európai Bizottság nevezi ki. A zárójelentést és ajánlásokat 2017 januárjában mutatták be az Európai Parlamentben és a Tanácsban.

Az Ön véleménye szerint melyek a legfontosabb kihívások az EU pénzügyeit illetően 2020 után?

Az EU pénzügyeit illető főbb kihívások már ma is jelen vannak és hasonlóak azokhoz a kihívásokhoz, amelyekkel az EU maga is szembe néz: miként lehet visszaszerelni a polgárok bizalmát? Hogyan tudjuk az európai ráfordítások nagyobb legitimitását biztosítani? Az EU-t több válság is sújtotta az utóbbi években, amelyek leg-többje új prioritásokra hívta fel a figyelmet: az európai gazdaság versenyképességének erősítése, és különösen az ifjúsági munkanélküliség kérdésének kezelése; a külső határaink biztosítása és együttműködésünk javítása a belbiztonság és védelem terén; az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás elleni küzdelemben vállalt kötelezettségeink teljesítése; végül pedig a zökkenőmentes átmenet az EU-28-ból az EU-27-be, az Egyesült Királyság EU-ból való kilépésekor.

Ezek azok a kérdések, amelyek kezelését ma elvárják az EU-tól és amelyek kapcsán lépéskényszerben van, ám ezek gyakran nem tartoznak az EU hagyományos tevékenységei közé, különös tekintettel a belső és a külső biztonság kérdéseire, amelyek továbbra is a nemzeti szuverenitás körébe tartoznak. Bár a közelmúltbeli éves költségvetések már alkalmazták a rugalmassági eszközöket, ezek végrehajtása még várat magára.

Milyen nagyobb változtatásokat javasol a jelenlegi rendszerhez képest?

A bevételi rendszer reformja része a teljes átfogó változtatásnak, mivel a jelenlegi finanszírozási rendszer – amely túlnyomó

„Az EU szakpolitikái – és különösen a kohéziós politika – minden ország javát szolgálja, még a „nettó befizetőket” is.”

részben a tagállamok nemzeti hozzájárulásain alapul – a jelenlegi állapot fennmaradásának kedvez és gátolja az új szükségletekre való összpontosítást. Ezért a saját forrásokkal foglalkozó magas szintű munkacsoport kilenc, a változást előmozdító ajánlást fogalmazott meg.

Ezek közül úgy gondolom, hogy a legnagyobb hatással a legmagasabb európai hozzáadott értékkel rendelkező ráfordításokra irányított fókusz, a bizonyos orszá-

“*A jövőbeni strukturális és beruházási alapok döntő szerepet játszanak a reformtörekvéseinkben, mert gyakran álltak a kritikák kereszttüzeiben azért, mert túl sok, kétséges európai hozzáadott értékkel rendelkező projektnek nyújtottak támogatást.*”

gok javára érvényben levő kedvezmények eltörlése, valamint az EU zászlóshajó szakpolitikáihoz kapcsolódó egy vagy több új, saját forrás bevezetése lesz. Például kidolgozásra kerülhet egy megreformált héán vagy közös társasági adón alapuló saját források rendszere annak érdekében, hogy jobban hozzájáruljon az egységes piac megfelelő működéséhez, egyszerűsítse a vállalkozások életét, és támogatást nyújtson az adócsalás vagy adóelkerülés elleni küzdelemben; a környezetvédelmi jellegű saját források pedig hozzájárulhatnak a szén-dioxid-mentesítési erőfeszítésekhez és a zöld növekedéshez. Véleményem szerint ez utóbbi javaslat jól példázza, hogy az EU bevételi miképpen hozhatnak plusz hozzáadott értéket: az EU nem vethet ki adókat, de a bevételi hozzájárulhatnak az uniós szakpolitikák és célkitűzések eléréshez.

Mik a legfőbb akadályai a változtatásoknak?

A legnyilvánvalóbb akadály a finanszírozási rendszerre vonatkozó döntéshozatali eljárásban van, amely aszimmetrikus hatalommegosztást biztosít az Európai Parlament és a Tanács között. Az Európai Parlamentnek csak konzultációs joga van a saját forrásokra vonatkozóan, miközben a jóváhagyása szükséges a többéves pénzügyi kerethez és együttdöntési joga van az éves költségvetést illetően. Ezenkívül a Tanács döntéseit egyhangúlag, és

valamennyi nemzeti parlamentben való ratifikálás után kell meghozni. Ez a létező legnehézkesebb eljárás.

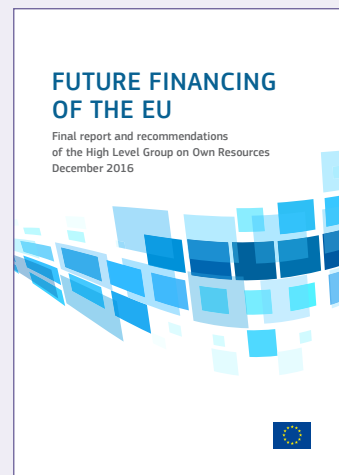
Vannak további akadályok is ahhoz kapcsolódóan, hogy a legtöbb esetben a vezetők, akik egy tárgyalást végigvisznek ritkán vannak jelen a következőn, aminek eredményeképpen szétszóródnak az emlékek és a tapasztalatok, vagy félreértések merülnek fel az EU pénzügyeit illetően. Egy gyakori téves érv, amelyet a közös források elvetése kapcsán szoktunk hallani például, hogy csak a nemzeti hozzájárulások teszik lehetővé a tagállamok számára, hogy ellenőrzés alatt tartásuk az EU pénzügyeit, és hogy az autonómabb saját források ellenőrizhetetlen költségvetés-növekedést eredményeznének. Erről nincs szó. A valódi saját források megváltoztatnák a bevételek összetételét (és csökkentenék a nemzeti hozzájárulásokat). a költségvetés volumenéről a többéves pénzügyi keretben születik döntés. És mivel az EU költségvetésének egyensúlyban kell lennie és nem merülhet fel adósság, a bevétel automatikusan kerül kiszámításra, amikor a kiadás ismertté válik – nem pedig fordítva.

Az Ön véleménye szerint hol van az európai strukturális és beruházási alapok helye?

A jövőbeni strukturális és beruházási alapok döntő szerepet játszanak a reform-

törekvéseinkben, mert gyakran álltak a kritikák kereszttüzeiben azért, mert túl sok, kétséges európai hozzáadott értékkel rendelkező projektnek nyújtottak támogatást. Ez különösen igaz a gazdagabb tagállamokban található fejlettebb régiókban. Továbbá, a nemzeti keretösszegeken keresztüli finanszírozásuk jelentős mértékben a nettó mérlegek fókuszába helyezi az alapokat.

A jövőbeni reformok nehéz feladata lesz visszaszerezni az uniós fellépések legitimitását számos régióban azáltal, hogy az egész EU-t átfogó közjavakra összpontosítanak a helyiek helyett. Szükséges lesz az is, hogy rámutassanak azokra az előnyökre, amelyek a közvetlen kedvezményezettken túlmenően jelentkeznek. a határon átnyúló előnyök, a továbbgyűrűző vagy multiplikátorhatások gyakran figyelmen kívül maradnak vagy a költségvetési tárgyalásokban vannak elrejtve, azonban ezek is az európai hozzáadott érték mércéi. Ezen változtatni kell annak érdekében, hogy a költségvetés átláthatóbb, elszámoltathatóbb és méltányosabb legyen. Az EU szakpolitikái – és különösen a kohéziós politika – minden ország javát szolgálja, még a „nettó befizetőket” is. ■

A vezetői összefoglaló és az ajánlások elérhetők 23 nyelven: http://ec.europa.eu/budget/mff/hlgor/index_en.cfm